

Dankzij het LIFE-project konden we op een aantal locaties langs de Abeek de hooilanden opnieuw herstellen. In de lente kan je hier stevast genieten van een immense bloemenzee.

Op oude stoffraarten is nog goed te zien dat de Abeek in de voorbije eeuwen over bijna heel haar lengte omgeven was door hooilanden. Met ondiep gevormde ontwateringsgrachten werden die in de ideale vochtigheidsstoestand gehouden voor een optimale hooi- en grasproductie. Door de intensivering van de landbouw verloor het hooi aan belang en geraakten de hooilanden één voor één in onbruik. Als gevolg daarvan groeide de vallei stilaan toe met broekbossen. In een later stadium doken heel wat weekendverliefden en populiearaanplanten op.

In 2010 startte een LIFE-project om een duurzame toekomst te garanderen voor de natuur in de Abeekvallei. Dankzij de Europese steun kan je er nu genieten van bloemrijke graslanden, schitterende vijvers en broekbossen met voorjaarsbloei. Kom en ontdek de grote veranderingen waardoor heel wat zeldzame planten en dieren zich hier thuis voelen.

Op stap

LIFE ABEEKVALLEI

In de vijvers in de vallei leven heel wat amfibieën (kikkers, padden en salamanders) en libellen. Doorgaans zijn vijvers bij weekend-verblijven, door hun stiele oevers, minder geschikt voor die dieren. Tijdens het LIFE-project richtten we 15 van de vijvers natuurrijker in zodat er opnieuw oeverplanten kunnen groeien. Die vormen het ideale leefgebied voor amfibieën en larven van libellen.

Zo'n waterrijk gebied staat gelijk aan heel wat waterleuven. Door de goede waterkwaliteit in de Abeek leven hier nog heel wat bijzondere vissoorten. De opmerkelijkste is de beekprik. De populatie in de Abeek en zijbeek is een van de grootste in Vlaanderen van die bedreigde soort.

Bijzondere bewoners in het water

In de vallei van de Abeek vind je een mogelijke van hooilanden, moerassen, vijvers en broekbossen. Broekbossen zijn bossen die, zeker tijdens de winter maanden, met hun voeten in het water staan. "De broekbossen in de Abeekvallei behoren tot de mooiste van Vlaanderen, en zelfs van Europa", zegt Robin Rotsoert, de coördinator van het LIFE-project. Tijdens het project herstellen we 25 hectare broekbossen door recreatievijvers te dempen. We kunnen de beek op veel plaatsen ontvoegen. Dat is goed voor de flora. Vermits de beek op veel plaatsen ontvoegen kan, vindt de bever hier voldoende rust. Je zal hem dus niet vaak te zien krijgen. Bovendien leven bevers hoofdzakelijk 's nachts.

Meer bossen

De Abeekvallei is uniek vanwege zijn broekbossen met veel voorjaarsflora. In het natuurgebied leven bedreigde planten en dieren zoals de kleine porelmooier en de moorstele. Verschillende wandelroutes leiden je langs de mooiste plekken in het gebied. Ook via het fietsknooppunten-netwerk is het gebied vlot bereikbaar.

Genieten van het vallei-landschap

In de vallei van de Abeek staan verschillende partners uit de omgeving de handen in elkaar. Zo werkt Natuurpunt samen met een schapsherder, die zijn schapen laat grazen in het gebied. Ieder

Veel helpende handen

De Abeek vormt de blauwe leuensader door het gebied. Het is één van de meest intacte beekvalleien van Vlaanderen. Sinds enkele jaren is de bever opnieuw een vaste bewoner van de beek. De vele broekbossen, die een overvloed aan voedsel bevatten, hebben daar zeker iets mee te maken. Door zijn knaagwerken zorgt de bever voor open plekken in de wilgenstruwelen. Dat is goed voor de flora. Vermits de beek op veel plaatsen ontvoegen kan, vindt de bever hier voldoende rust. Je zal hem dus niet vaak te zien krijgen. Bovendien leven bevers hoofdzakelijk 's nachts.

Een blauwe leuensader voor de bever

Om de hooilanden en het weidse landschap van de Abeekvallei te herstellen, maakten we de vallei op een aantal plaatsen opnieuw open. Geniet van het uitzicht aan het Steenbroek, de Aobanden of gzaor bemeste grond voerden we af. Hierdoor krijgen zeldzamere plantensoorten meer kans. Samen met hen verschijnen ook de aan de Slagmolen. We verwijderden een deel wilgenopslag en gzaor bemeste grond voerden we af. Hierdoor krijgen zeldzamere plantensoorten meer kans. Samen met hen verschijnen ook de

Bloemrijke graslanden

Geniet van hun kunsten in de kijkhutten of vanop de nieuwe plankenpadden.

Dit gebied maakt deel uit van het Natura 2000-netwerk van Europese belangrijke natuurgebieden en geniet de financiële steun van het LIFE-fonds van de Europese Unie.

MEER INFO: WWW.LIFE-ABEEK.BE

Het wandelgebied Abeekvallei is een gezamenlijke realisatie van Natuurpunt, de gemeenten Meeuwen-Grutrode, Bocholt en Peer en het regionaal landschap Kempen en Maasland

Lekenrapport LIFE08NAT/B/000035

Het natuurherstelproject in de Abeekvallei werd financieel gesteund door het LIFE-fonds. LIFE is een Europees natuurfonds voor de bescherming van Europese bedreigde habitats en soorten. Voor de bescherming van die soorten zijn in elke Europese lidstaat speciale beschermingszones afgebakend. Dit zijn de vogel- en habitatrichtlijngebieden. Samen vormen zij het Europese Natura 2000-netwerk. Voor de versterking van dit netwerk kunnen verenigingen, zoals Natuurpunt, een LIFE-project aanvragen.

Europees project

De groene wandeling (Ellikom) geeft je een goed beeld van al het moois dat het gebied te bieden heeft.

Die unieke vertaalt zich in een rijk dierenleven. Meer dan 2100 soorten ongewervelden, voornamelijk insecten en spinnen, leven in de vallei. De bever is sinds enkele jaren opnieuw een vaste gast en helpt met zijn bouwwerken mee aan de uitbouw van een natuurrijke vallei. Een wandeling door het gebied staat garant voor heel wat afwisseling.

De Vallei van de Abeek is een erg gevarieerd natuurgebied. Je wandelt er door bossen en bloemrijke hooilanden. Je vindt er heide en vernetjes en langs de Abeek staan verschillende oude water-

Variatie troef

"De Abeekvallei oefent een grote aantrekkingskracht uit op de bever. Sinds enkele jaren is hij opnieuw een vaste gast!"

Jaar helpen leerlingen van de lagere scholen van Reppel, Grote-brgel, Erpekom, Ellikom, Meeuwen en Plokrug mee met het beheer van het gebied: hooi opropen, bomen planten ... Met de gemeenten Meeuwen-Grutrode, Bocholt en Peer en het Regionaal Landschap Kempen en Maasland werken we samen om wandelroutes uit te stippelen. Zodat iedereen mee kan genieten van dit prachtige stuk natuur. Alleen dondag die samenwerking sloegen we erin de schoonheid van het gebied te bewaren en te tonen.

'Toegankelijker voor het publiek'

Freddy Janssens, conservator van de Vallei van de Abeek

Dankzij het LIFE-project is de Abeekvallei veel toegankelijker geworden voor het publiek. Vroeger waren er maar weinig bruggen over de Abeek. Nu liggen er vijf extra bruggen en zo'n 700 meter plankenpad door de vallei. Omdat ze aansluiten op bestaande wandellussen ontdekt het publiek die snel. Een groot deel van de vallei was dichtgegroeid en dankzij het LIFE-project hebben we plaatselijk het open karakter van de vallei kunnen herstellen. Het landschap ziet er daardoor heel anders uit: je kan veel verder kijken en de vallei ziet er op bepaalde plaatsen opnieuw uit zoals voor de jaren 1970. We verwachten dat het hooilandherstel een positieve invloed zal hebben op de plantenrijkdom.

'Kinderen en natuur'

Johan Loenders, directeur basisschool Ellikom

We aanvaardden het peterschap over het gebied en engageerden ons om inwoners van Ellikom te overtuigen van de waarde van de Abeekvallei. Zo maakten de kinderen van het 5e en 6e leerjaar een knappe folder die we verdeelden in Ellikom. De leerlingen schreven ook een heel mooi liedje over de Abeekvallei met een bijbehorende videoclip. Verder ontwierpen de leerlingen samen met een kunstenaar een bronzen beeld dat de biodiversiteit in de Abeekvallei symboliseert. Het staat nu in Ellikom naast de kerk. Dat die initiatieven slagen, is te danken aan de enthousiaste vrijwilligers van Natuurpunt. Samen willen we de kinderen ondernemend maken. De natuur vinden we waardevol en daar willen we iets aan doen.

'Succesvol samenwerken'

Frans Creemers, ontvanger-griffier bij Vereniging van Vlaamse Polders en Wateringen

We beheren de Abeek samen met de provincie Limburg en trachten dit zo natuurvriendelijk mogelijk te doen. Zo laten we op plaatsen waar dit niet tot wateroverlast of schade kan leiden, bomen en dood hout in de waterloop liggen. We hopen onder meer schuilplaatsen voor vissen te creëren. In de Abeekvallei werken we ook mee aan projecten van Natuurpunt. Samen met Natuurpunt bestrijden we de reuzenbalsemien, een exoot. En met succes! Dankzij het LIFE-project kon Natuurpunt talrijke oude en verlaten vijvers aankopen en herstellen. Dit geeft zeker een meerwaarde aan het gebied.

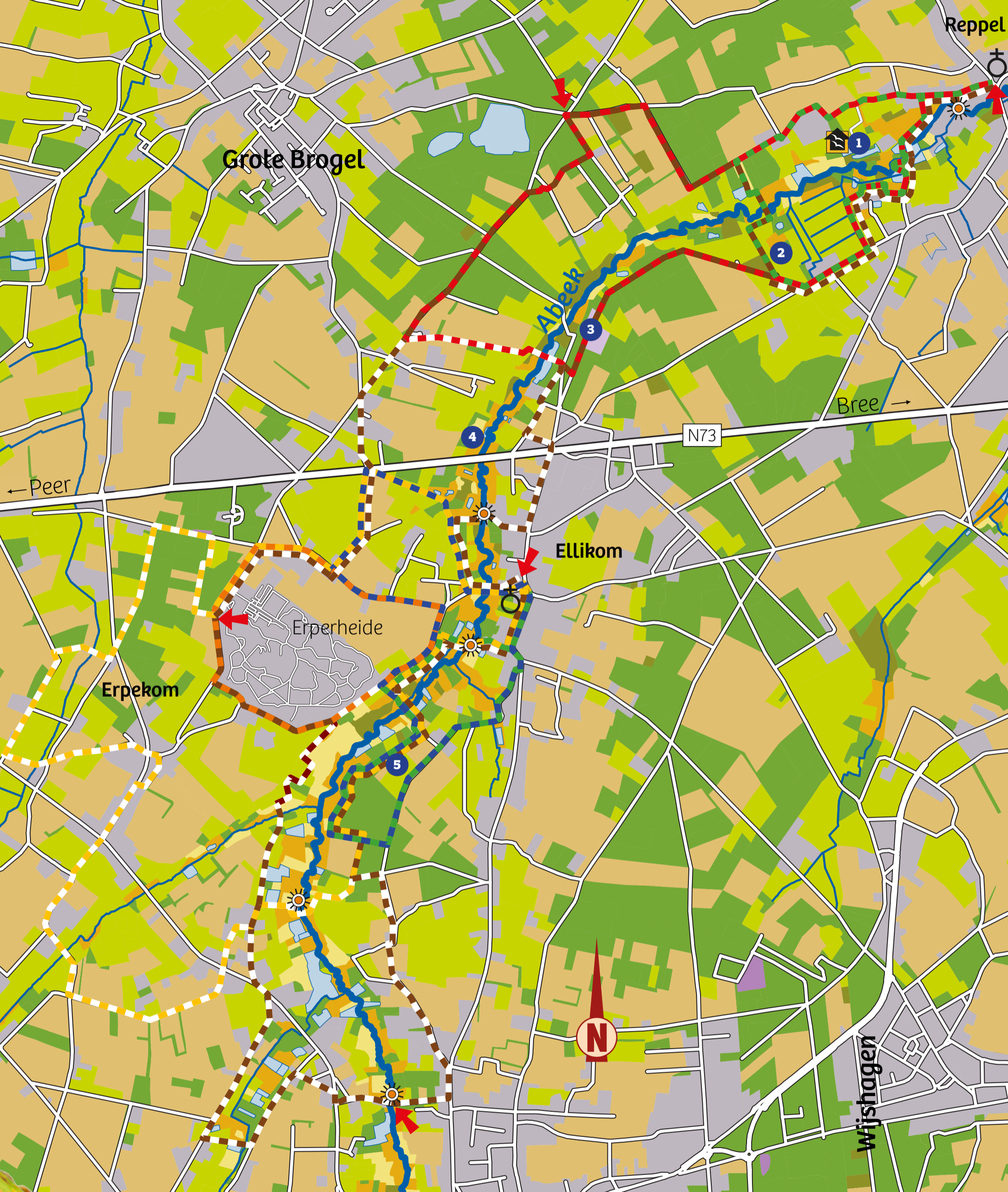
René Leysen, landbouwer

We werken goed samen met Natuurpunt en helpen elkaar zoveel mogelijk. Zo werken we onder meer mee aan het maai-beheer. Maar ook bij andere klusjes helpen we elkaar uit de nood. Als er bijvoorbeeld een rupskraan moet verplaatst worden, dan doe ik dat. Ook als ik eens hulp nodig heb, maken de Natuurpuntvrijwilligers daar graag tijd voor. Al is het voor een landbouwer niet altijd makkelijk om volledig in harmonie te leven met de natuur. Maar door nauw samen te werken met Natuurpunt kunnen we toch iets bereiken. Als je iets vraagt dan wordt het opgelost.

VUL: Chris Siersewagen • Coesstraat 1 • 2800 Michelen. Foto's: shutterstock.com; Jankees Schwelbe; Freddy Janssens, Diane Appels, Erwin Christis, Leo Voes, Marleen Mossomert, Wim Dicks, Jan Hendrickx, Alex Ballet

- Oranje wandeling - 3,6 km
- Groene wandeling Ellikom - 4,2 km
- Groene wandeling Reppel - 4,7 km
- Blauwe wandeling - 6,4 km
- Rode wandeling - 8,5 km
- Gele wandeling - 12,8 km
- Molenwandeling - 24,5 km

- Grasland
- Ruigte
- Moeras
- Bos
- Moerasbos
- Water
- Akker
- Bebouwing

- Startplaats
- Vogelkijkhut
- Watermolen

Driehoornmestkever

De driehoornmestkever is zwart en bol, en een kleine 2 cm groot. De kever is te herkennen aan de drie uitstekende 'hoorns', twee aan de buitenkant en een in het midden. De kever komt voor in gandige heidestreken en open plekken in dennenbossen. Hij leeft van koeien-, schapen- of konijnenmest. Na de paring graaft het vrouwtje een lange gang met enkele zijgangen, waar het voedsel voor de larven wordt opgeslagen.

1

Tijdens het LIFE-project richtten we heel wat recreatieviers op nieuw in. We schuinden de oevers af en zorgden voor meer lichtinval. Nu zijn ze de ideale voortplantingsplaats voor amfibieën. Je kan er ook vogels spotten. Dankzij de nieuwe kijkhut kan je dat doen zonder de dieren te verstoren. Op het water zie je een kuifeend of wintertaling. In het gras verstoppt de watersnip zich en in de broekbossen broedt de zwarte specht.

2

Door intensivering van de landbouw verloor hooi aan belang en geraakten de hooilanden 1 voor 1 in onbruik. Op verschillende plaatsen verwijderden we de ruigte en struwelen die ontstonden. We herstelden het zicht op de vallei zoals dat in de jaren 1970 overal bestond. De moerassprinkhaan profiteert van die inspanningen.

3

De kleine heidepercelen herstelden we door bomen te verwijderen. Nu grazen er geregeld schapen om verbosiging tegen te houden. Tussen de heideplanten leven warmteminnende insectensoorten zoals de grijze zandbij.

4

Op natte gronden in de vallei plantte men vroeger dikwijls populieren. Die vormden op die moeilijk bewerkbare gronden nog een redelijke bron van inkomsten. Populierenaanplanten zijn echter soortenarm. Daarom verwijderden we er een heel deel van. Die laten we opnieuw verbossen tot soortenrijke broekbossen met elzen, dotterbloemen en goudveil.

5

De Abbeekvallei was lange tijd volledig ontoegankelijk. Door de aanleg van enkele lange plankenpaden geniet je nu van de pracht die de vallei te bieden heeft: natte hooilanden, broekbossen en moerassen. En dat zonder natte voeten te krijgen!